

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Taimkaitsevahendite turule lubamine Eestis- piirangud, põhjused ja võimalused

Tiina Kärner

Taimkaitse ja väetise osakonna juhataja

24.03.2026

Miks on turule lubamine oluline?

Taimekaitsevahendite kasutamine on põllumajanduses vältimatu, kuid nende riskid tuleb viia teaduslikult põhjendatud ohutustasemeni.

- Hinnatakse mõju inimeste tervisele, tolmeldajatele ja ökosüsteemidele.
- Tagatakse toiduohutus ja keskkonnakaitse.

Kuidas turule lubamine toimub?

Euroopa tasand

- Toimeained: EFSA + Euroopa Komisjon
- Heakskiit kehtib kogu EL-is

Riigi tasand (Eesti)

- PTA taimekaitse ja väetise osakond väljastab tooteload
- Luba antakse taotluse ja riskihinnangu alusel

Mida hinnatakse?

- füüsikalised-keemilised omadused
- toksilisus (inimene, loomad, mesilased)
- Keskkonnamõju, jäägid, tõhusus

Miks toode ei pruugi Eestisse jõuda?

- Toimeaine ei ole EL-is heaks kiidetud.
- Riskihindamine näitab lubamatuid riske.
- Leevendusmeetmed ei ole piisavad.
- Taotlejal puuduvad vajalikud uuringuandmed.
- Taotleja ei pea Eesti turgu majanduslikult atraktiivseks.

Miks on riikide otsused erinevad?

EL raamistik on ühine, aga turustamise otsus on riiklik, sest:

- keskkonnatingimused ja kliima on erinevad
- põllumajandustavad on riigiti erinevad
- riskihindamine peab arvestama kohalikke tingimusi
- riigid võivad võtta poliitiliselt rangemaid seisukohti

NB! Turule lubamine eeldab taotlust!

Vastastikune tunnustamine: miks see alati ei toimi?

Teoorias saab taotleja tuua turule toote, mis on juba heaks kiidetud teises EL riigis.

Praktikas:

- Eestisse saabub enamik taotlusi väljastpoolt põhjatsooni.
- Meie kliima, mullad ja veekogude haavatavus on oluliselt erinevad.
- Seetõttu on sageli vaja lisaandmeid, mis vastavad Eesti tingimustele

Juhtumiuuring: miks Sivanto Energy ei saanud Eestis turule?

- Flupüradifurooni veekeskkonna risk oli vastuvõetamatult kõrge.
- Prognoositav kontsentratsioon ületas veekaitseks kehtestatud piirnorme.
- Riski ei olnud võimalik vähendada ka maksimaalsete meetmetega
- Taotleja keeldus PTA pakutud seirekohustusest.

PTA väljastas 2026 aastaks eriloa.

Millistel tingimustel väljastatakse erakorraline luba?

- **Väljastamine eeldab taotlust.**
- Antakse, kui kahjur või haigus ohustab tootmist ning tavapärased vahendid ei toimi.
- Luba kuni 120 päevaks, vaid siis kui puuduvad mõistlikud alternatiivid.
- PTA hindab riske ja määrab kasutustingimused.

Trendid

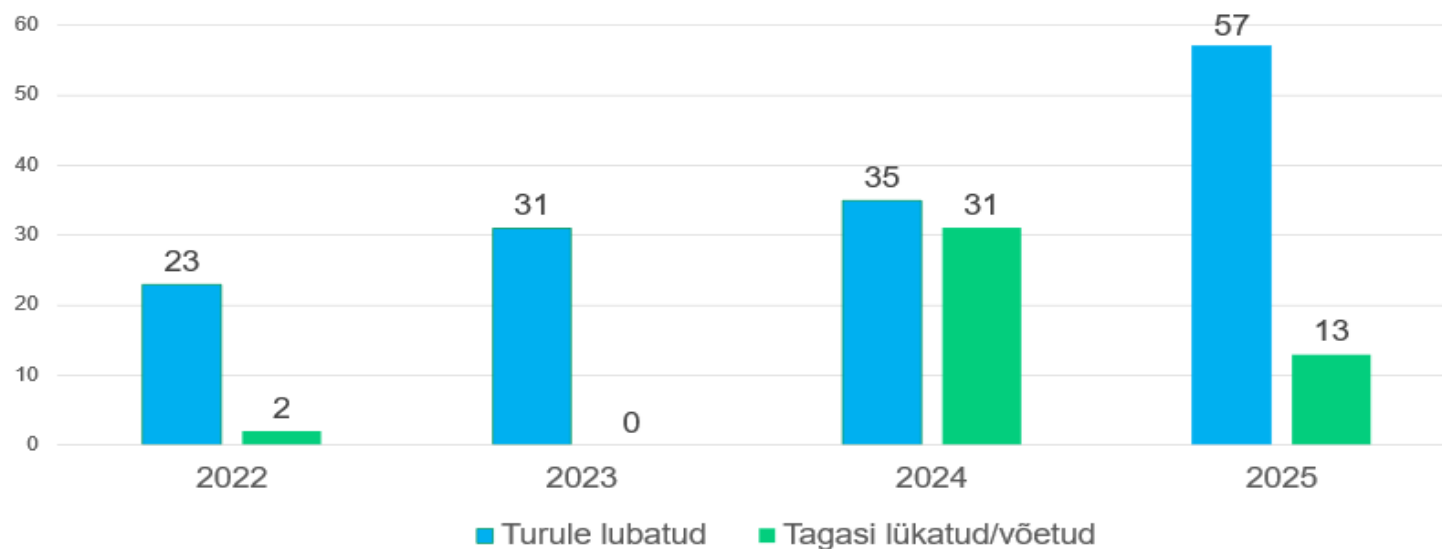

Kuidas läheb toodete taotluste menetlemistega?

Taotluste menetlemine 2022-2025

2026 uued tooted teraviljadele, rapsile ja rüpsile

Toode	Tüüp	Kultuur(id)	Sihtmärk / toime	Uus toimeaine?
Telaron Supra	Fungitsiid	Talinisu, suvinisu, durumnisu, spelta, tritikale	Seen-/haigustõrje	JAH (väävel)
Daxur XL	Fungitsiid	Nisu, rukis, tritikale, oder	Lehehaigused	JAH (kresoksiimmetüül teraviljadele)
Maganic	Fungitsiid	Taliraps, talirüps	Sügisene lehe- ja varrehaiguste kontroll	EI (uus kombinatsioon)
Navura	Fungitsiid	Tali- ja suvinisu, tali- ja suvioder, talirukis, talitritikale	Lehehaigused	EI (uus kombinatsioon)

Kokkuvõte

Eesmärk on tasakaalustada põllumajandus ja keskkonnahoid.

- Riskihindamine tagab ohutuse ja teaduspõhised otsused.
- Koostöö tootjate ja põllumajandusega on võtmetähtsusega.

**Panustame tasakaalus
toidusüsteemi, et terves Eestis
oleks hea elada**

Tänan kuulamast!

Tiina Kärner

